

Internetconsultatie Wijziging Handelsregisterwet 2007

Geert Wirken, 25 februari 2015

Beste,

Op 25 februari heb ik kennis genomen van het voorstel om de Handelsregisterwet 2007 en het Burgerlijk Wetboek te wijzigen, met het oog op kwaliteitsverbetering van het Handelsregister, versterking van de rechtszekerheid in het economisch verkeer en een verbeterde slagvaardigheid van de Kamer van Koophandel. Via internetconsultatie wordt de mogelijkheid geboden om een reactie te geven op de voorgestelde wetswijzigingen. Van deze mogelijkheid maak ik graag gebruik.

Mijn naam is Geert Wirken, en zowel voor mijn dagelijkse werkzaamheden als privé gebruik ik periodiek informatie uit het Handelsregister. Het (kunnen) hergebruiken van publiek beschikbare informatie en het goed toegankelijk maken van deze informatie vind ik erg belangrijk, en om die reden reageer ik op de voorgestelde wetswijzigingen.

De voorgestelde wijzigingen beslaan een groot scala aan onderwerpen. Onder meer is er aandacht voor de financiering van het Handelsregister (met name voor raadpleging door overheidsinstanties) en het databankenrecht voor het Handelsregister. Mijn reactie gaat over deze laatste twee onderwerpen.

Het Handelsregister vormt in Nederland een belangrijke en betrouwbare bron in het economische verkeer. Het register biedt bedrijven, burgers en overheden de mogelijkheid om betrouwbare informatie over bedrijven, verenigingen en stichtingen op te zoeken en te controleren. Het Handelsregister draagt op deze wijze bij aan fraudepreventie en het maakt het Nederlandse bedrijfsleven in zekere zin toegankelijk. Doordat er voor heel Nederland één centraal register beschikbaar is, kan men vertrouwen op het Handelsregister als leidende informatiebron.

In het wetsvoorstel dat ter consultatie voorligt wordt het Handelsregister expliciet benoemd als een databank die valt onder het databankenrecht. De uitgangspunten hiervoor zijn (blijkens de memorie van toelichting): 1. het hanteren van voorwaarden jegens afnemers; 2. het waarborgen van inkomsten voor de Kamer van Koophandel, waarmee o.a. het Handelsregister in stand gehouden kan worden. In mijn visie zijn deze uitgangspunten onjuist en belemmeren ze het gebruiken en hergebruiken van informatie uit een openbaar register.

Het hanteren van voorwaarden jegens afnemers van informatie uit het Handelsregister staat haaks op het openbare karakter ervan. Het Handelsregister kan zo effectief mogelijk worden gebruikt wanneer voor een zo groot mogelijke groep gebruikers zo veel mogelijk informatie met zo min mogelijk obstakels opvraagbaar is. Door het stellen van voorwaarden aan afnemers van informatie uit dit register wordt het gebruik van deze gegevens enorm beperkt. Niet ondenkbaar is bijvoorbeeld dat één van de voorwaarden zal zijn dat de verkregen gegevens niet aangeboden mogen worden aan derde partijen. Iedere vorm van verrijking van informatie, data-analyse, etc. wordt hier echter mee onmogelijk gemaakt. De potentie van het Handelsregister wordt hiermee niet ten volle uitgebuit, en er is een groot risico op het ontstaan van schaduwregisters, met alle risico's op onjuistheid en onvolledigheid van dien.

Daarnaast is er het meer principiële bezwaar dat het Handelsregister bestaat uit gegevens die door organisaties verplicht aangeleverd moeten worden om een openbaar register te vormen. Iedere belemmering of inperking in het gebruik en hergebruik van deze gegevens contrasteert sterk met de

doelstellingen van het Handelsregister, waaronder het bevorderen van rechtszekerheid in het economische verkeer en het verstrekken van gegevens van feitelijke aard.

De facto zal deze wetwijziging er toe leiden dat de Kamer van Koophandel een monopoliepositie krijgt voor het Handelsregister. Dit is mijns inziens geen wenselijke situatie. De afgelopen jaren zijn er (non-profit) initiatieven¹ ontstaan om op een kwalitatief goede en economisch voordelige wijze basisregistratiegegevens te ontsluiten uit het Handelsregister. Een initiatief als OpenKvK toont enerzijds dat er behoefte is aan het opvragen van informatie uit het handelsregister, en anderzijds toont het aan dat er mogelijkheden zijn om op kosteneffectieve wijze een laagdrempelige toegang te realiseren tot het Handelsregister.

In het wetsvoorstel lijken dergelijke initiatieven onmogelijk gemaakt te worden door het van toepassing verklaren van databankenrecht. Verder ontbreekt de ambitie om op vergelijkbare (laagdrempelige) wijze toegang te bieden tot het Handelsregister. De zorgen over de financiering van de Kamer van Koophandel lijken zo groter dan de wens om alle doelen het Handelsregister te vervullen, wat erg jammer is. Te meer daar voor overheden wel wordt onderkend dat het Handelsregister een zeer nuttige en betrouwbare basisregistratie is en wordt toegewerkt naar een financieringsmodel waarbij er niet meer per bevraging wordt afgerekend, maar waarbij een overheid alle bevragingen afkoopt (inputfinanciering).

Tot slot wil ik nog ter overweging meegeven dat voor diverse andere vormen van gegevensuitwisseling binnen de overheid het wel mogelijk is om basisgegevens zonder beperkingen en obstakels ter beschikking te stellen aan een groot publiek. De Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) wordt bijvoorbeeld periodiek ter beschikking gesteld aan eenieder die deze registratie wil gebruiken. Reisinformatie in het openbaar vervoer worden via de NDOV-loketten verspreid, waarbij afnemende partijen de reisinformatie weer verder mogen verspreiden. De loketten vragen hoogstens een vergoeding voor het verstrekken van de informatie.

Dergelijke uitwerkingen mis ik geheel in het voorliggende wetsvoorstel en gezien het belang van het Handelsregister erg zonde. Gecombineerd met het voornemen om het gebruik van het Handelsregister ernstig in te perken (via het databankenrecht) kan ik u alleen maar afraden om dit wetsvoorstel zonder wijzigingen in te voeren.

Met vriendelijke groet,
Geert Wirken

1 OpenKvK, www.openkvk.nl